

Priporočila projekta CAREER za integracijo vsebin in dejavnosti vseživljenjske karijerne orientacije v slovenskem izobraževalnem prostoru

Ustrezno sprejemanje evropskih usmeritev in konceptualizacija

Ugotovitve

Iz opredelitev vseživljenjske karijerne orientacije v ključnih dokumentih Evropske unije je mogoče razbrati dva (ne nujno komplementarna) cilja – prilagajanje posameznika trgu dela ter avtonomno in odgovorno delovanje posameznika v sodobni družbi.

V posameznih strateških, zakonskih in operativnih dokumentih, ki usmerjajo ter urejajo področje vzgoje in izobraževanja v Sloveniji, ter v praksah slovenskih šol je mogoče zaslediti raznolike usmeritve, dejavnosti, cilje in terminološke opredelitve vseživljenjske karijerne orientacije, ki le delno sledijo sodobnim teoretskim izhodiščem in konceptom vseživljenjske karijerne orientacije.

Priporočila

Posebno pozornost je smiselno nameniti ustreznemu (nacionalnemu kontekstu prilagojenemu) konceptualnemu razumevanju vseživljenjske karijerne orientacije. Ta naj temelji na:

- a) poglobljenem kritičnem premisleku njenih opredelitev v evropskem in širšem mednarodnem prostoru;
- b) sodobnih teoretskih ozadnih in izsledkih sekundarnih analiz podatkov mednarodnih in drugih raziskav izobraževanja ter izsledkih primarnih raziskav navedenega področja.

Jasno opredeljeni cilji, enotna definicija in skladna terminologija vseživljenjske karijerne orientacije naj bodo vključeni v vse strateške, zakonske in operativne dokumente, ki urejajo navedeno področje.

Opolnomočenje akterjev za usklajeno delovanje na nacionalni in šolski ravni

Ugotovitve

Koordinacijsko vlogo svetovalne službe ter sistematično in celovito izvajanje dejavnosti vseživljenjske karijerne orientacije v sodelovanju z drugimi akterji v slovenskem izobraževalnem prostoru omejujejo:

- a) neustrezno opredeljeni normativi in standardi dela svetovalne službe;
- b) neustrezno formalno in trajnostno opredeljene vloge posameznih drugih akterjev (učiteljev, vodstva šole itd.);
- c) neozaveščenost akterjev o pomenu vseživljenjske karijerne orientacije za osebni, socialni in karierni razvoj mladih;
- d) nekontinuirano (projektno) financiranje organizacij, ki svetovalno službo strokovno podpirajo pri izvajanju dejavnosti vseživljenjske karijerne orientacije.

Priporočila

Smiselno je zagotoviti ustrezne sistemske pogoje (ciljno naravnane standarde), ki bodo sistematično in celovito zagotavljali kakovostne storitve vseživljenjske karijerne orientacije vsem učencem ter hkrati omogočali prilagoditev specifičnim potrebam posameznih učencev in generacij.

Koordinacijsko vlogo svetovalne službe je smiselno dopolniti s podporno vlogo svetovalne službe pri ozaveščanju in opolnomočenju drugih akterjev (učiteljev, staršev itd.) o pomenu in uspešnih pristopih vseživljenjske karijerne orientacije.

Svetovalnim delavcem je na področju vseživljenjske karijerne orientacije smiselno zagotavljati primerne oblike profesionalnega razvoja in kontinuirano strokovno podporo.

Razvoj primernih vsebin, metod in pristopov

Ugotovitve

Obravnavava vsebin osebnostnega in socialnega razvoja po celotni vertikali osnovne in srednje šole v Sloveniji ni v celoti sistemsko urejena.

Upoštevanje sodobne teoretske tokove in konceptualizacije vseživljenjske karijerne orientacije, je povezanost vsebin osebnostnega, socialnega in kariernega razvoja mladih v slovenskem prostoru je mogoče nadgraditi.

Priporočila

Povezanost osebnostnega, socialnega in kariernega razvoja je smiselno utemeljiti in razvijati, upoštevajoč sodobne opredelitve veščin načrtovanja in vodenja kariere.

Smiselno je zagotoviti kontinuirano in med posameznimi triadami osnovne šole in letniki srednje šole povezano obravnavo teh vsebin. Te vsebine je mogoče obravnavati z:

- a) razvojem inkluzivne klime v posameznih razredih in v šoli oz. graditvijo učeče se skupnosti, uvajanjem aktivnih metod učenja, s spodbujanjem sodelovalnega učenja in z razvojem strategij samoregulativnega učenja;
- b) uvedbo predmeta z osrednjim namenom osebnega razvoja, ki bi se v zadnji triadi razširil ter bolj osredinil tudi na spoznavanje in raziskovanje mladostnikovih kariernih aspiracij.